

คม.ชัด.ลึก

นสพ.ยอดเยี่ยมในงานประชุมหนังสือพิมพ์โลก 2005

วันที่ ๒๓ เดือน ๘.๑ พ.ศ. ๕๕ หน้า ๑๒

หลังจากที่กรมพัฒนาที่ดินมีนโยบายให้เกษตรกรลดละเลิกการเผาเศษฟาง เศษซากพืช โดยให้นำมาใช้ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้ทดแทนปุ๋ยเคมี ทั้งยังรณรงค์ให้เกษตรกรหันมาทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์มากขึ้น

ล่าสุดประเสริฐ เทพธรประไพ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10 กรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินการนำร่องจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ขึ้นมา ผลจากการนำร่องพบว่าเบื้องต้นเกษตรกรให้ความร่วมมือดี. เนื่องจากทำให้สภาพความอุดมสมบูรณ์ของที่ดิน ต้นทุนการผลิตลดลง แต่มีคุณภาพและปริมาณที่เพิ่มขึ้น

ประเสริฐ บอกว่า รูปแบบการดำเนินการนั้นได้มอบหมายให้สถานีพัฒนาที่ดินที่อยู่ในความรับผิดชอบ 6 จังหวัด ได้แก่ สถานีพัฒนาที่ดินกาญจนบุรี สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี สถานีพัฒนาที่ดินประจวบคีรีขันธ์ สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรสงคราม และสถานีพัฒนาที่ดินสมุทรสาคร เข้าไปส่งเสริมผ่านเครือข่ายหมอดินอาสาให้รวมตัวกับเกษตรกรเครือข่ายที่มีความเข้มแข็งในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อดำเนินการเป็นธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ต่อไป

สำหรับรายละเอียดของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์นั้น จะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย ธนาคารปุ๋ยหมัก ธนาคารน้ำหมักชีวภาพ และธนาคารเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ในระยะเริ่มต้นทางสถานีพัฒนาที่ดินจะสนับสนุน

ตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ 6 จังหวัด แนวทางลดต้นทุน-เพิ่มรายได้

ปัจจัยการผลิต เช่น สารเร่ง พด. น้ำหมักชีวภาพ เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ให้แก่ธนาคาร เพื่อให้เป็นต้นทุนในการดำเนินการ พร้อมกันนี้ก็จะส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตปุ๋ยสูตรต่างๆ ให้สมาชิกกลุ่ม

ส่วนรูปแบบการบริหารธนาคารจะขึ้นอยู่กับคณะกรรมการของแต่ละกลุ่มว่าจะมีรูปแบบให้ยืมและการส่งคืน หรือที่เรียกตามศัพท์ของธนาคารก็คือการฝากถอนในลักษณะใดบ้าง มีการปันผลอย่างไรตัวอย่าง สมาชิกที่มีการผลิตปุ๋ยหมักได้ปริมาณมากเหลือใช้ก็จะนำมาฝากไว้กับธนาคาร ส่วนสมาชิกที่ไม่สามารถผลิตปุ๋ยได้ก็มากู้ยืมจากธนาคารนำไปใช้ในพื้นที่เกษตร

ของตนเองก่อน เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วก็ต้องนำวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่มาทำเป็นปุ๋ยคอกให้ธนาคาร อย่างยืมไป 1 ตัน อาจจะต้องคืนกลับมา 1.2 ตัน เป็นต้น

“ผลจากการดำเนินการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ นำร่องในพื้นที่ จ.กาญจนบุรี มาได้ระยะหนึ่ง พบว่าเกษตรกรมีการตอบรับที่ดี โดยเฉพาะธนาคารปุ๋ยหมัก และธนาคารน้ำหมักชีวภาพ เกษตรกรร่วมมือกันทำ ร่วมกันนำวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่มาเป็นวัตถุดิบ ทำให้ได้ปุ๋ยไปใช้อย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะเริ่มต้นจะยังอยู่ในเกษตรกรกลุ่มเล็กๆ แต่เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเมื่อเกษตรกรโดยรอบที่ได้เห็นการดำเนินงานของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ ที่มีความเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพความอุดมสมบูรณ์ของที่ดิน ต้นทุนการผลิตลดลง แต่มีคุณภาพและปริมาณที่เพิ่มขึ้น ก็จะทำให้เกษตรกรหันเข้ามาสู่ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้นอย่างแน่นอน” ประเสริฐ กล่าว

นับเป็นนิมิตหมายที่ดีสำหรับเกษตรกรที่หันมาพึ่งตนเอง ด้วยการผลิตปุ๋ยใช้เอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการลดต้นทุนการผลิตนั่นเอง